

การพัฒนาทักษะทางสังคมในด้านการสื่อสารของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์หลักสูตรนานาชาติ
Social Communication Skilled Development of International Nursing Students

พัสรารรณ์ ยีสารพัฒน์ ดร.พิษณุ อภิสมมาตรโยธิน

Pasaraporn Yeesarapat, Phitsanu Aphisamacharayothin, Ph.D

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา
Master of Public Health, Chalermkanchana University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมินผล (Evaluation Research) แบบ “non-randomized control group pretest-posttest” โดยใช้โมเดลการประเมินของเคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมในด้านการสื่อสารของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์หลักสูตรนานาชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์หลักสูตรนานาชาติจำนวน 60 คน ทำการสุ่มแบบเจาะจง โดยใช้กรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที

ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -6.232$) โดยมีคะแนนหลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโครงการ พฤติกรรมของนักศึกษา ก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -21.153$) โดยมีคะแนนหลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ทักษะทางการสื่อสารที่เพิ่มขึ้นสามารถส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวและการเข้ากิจกรรม ทางสังคมของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้

คำสำคัญ นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรนานาชาติ ทักษะทางสังคมด้านการสื่อสาร การพัฒนา

Abstract

This study was a evaluation research of non-randomized control group pretest-posttest by using Kirkpatrick Approach. The research aims to study social communication skilled development of international nursing students. The samples were 60 students sampling by propovise sampling of case study of a universty in Nakhon Pathom Province. Researcher used questionnaires to collect data and analysed by using statistic of frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The result found that the students had knowledge after participated to project more than before participated at .01 significant levels ($t = -6.232$) by post-test scores were increased from pre-test. The students had behaviors of after participated to project more than before participated at .01 significant levels ($t = -21.153$) by post-test scores were increased from pre-test. Besides, the increasing social communication skills would help to self-approval and social activities participation of nursing students.

Keywords: International Nursing Students, Social Communication Skills, Development

บทนำ

ทักษะสังคม (Social Skills) นับได้ว่าเป็นกลุ่มของทักษะต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารระหว่างกันในสังคม อันได้แก่ ทักษะการสื่อสาร การพูด การฟัง การทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นต้น รวมทั้งความสามารถในการเข้าใจถึงสถานการณ์ที่หลากหลาย สามารถเข้าใจและปฏิบัติตามกฎกติกาต่างๆ ในสังคม รวมทั้งเป็นความสามารถในการรู้จักผู้อื่นและการคิดคำนึงถึงคนรอบข้างอย่างเข้าอกเข้าใจ

ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางบวกถือเป็นทักษะทางสังคมซึ่งจำเป็นต้องใช้เพื่อจะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล อันจะนำไปสู่การจัดการความไม่ลงรอย และแก้ไขข้อขัดแย้ง รวมทั้งสามารถประสานผู้คนเข้าด้วยกัน ความสามารถที่จะสร้างความสัมพันธ์นั้นเป็นสิ่งจำเป็นในองค์กร สมัยใหม่ที่ยึดถือการทำงานเป็นหมู่คณะเป็นหลัก (วีระวัฒน์ ปินนิตมัย, 2545) โดยหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีนั้นจะช่วยในการประสานงานให้ได้ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังนั้นทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าทักษะอื่นๆ

การพัฒนาทักษะทางสังคมนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับทักษะอื่นๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญทางด้าน เทคโนโลยีและมีทักษะทางวิชาการอย่างรอบด้าน โดยการปรับตัวและการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย ในหลักสูตรนานาชาตินั้นนับว่าเป็นเรื่องที่มีมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาในหลักสูตรที่ ต้องใช้ภาษาสากลนั้น จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ รวมทั้งจำเป็นต้องมี ทักษะทางสังคม เพื่อให้สามารถปรับตัวและพัฒนาการศึกษาของตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการเสริมสร้าง ทักษะทางสังคมดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นการดูแลและสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบของการเรียนรู้และดูแล “Learning and Caring” ซึ่งนับว่าเป็นอัตลักษณ์ (Identity) ที่สำคัญของการดูแลนักศึกษา

ความสำคัญในการสร้างเสริมอัตลักษณ์ของการดูแลและสนับสนุนการศึกษาโดยเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนา นักศึกษาในลักษณะ “Learning and Caring” โดย “Learning” คือ การจัดการศึกษาที่เน้นมาตรฐานสากล “Caring” คือ การดูแลนักศึกษอย่างรอบด้านโดยคำนึงถึง

เรื่อง การปรับตัวและการศึกษาอย่างมีความสุข “Living” คือ การมีทักษะทางสังคมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และได้จัดโครงการ “Learning – Caring and Living Project 2014” โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ทักษะทางสังคมทางการสื่อสาร เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการปรับตัว และดำรง ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุขและเต็มเปี่ยมไปด้วยศักยภาพรอบด้าน

เพื่อเป็นการศึกษาทักษะทางสังคมทางการสื่อสารของนักศึกษา และเป็นการศึกษาผล การดำเนินงานโครงการดังกล่าว จึงเห็นสมควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาทักษะทางสังคมทางการสื่อสาร และการวิจัยประเมินโครงการในหัวข้อ “การศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านการสื่อสาร ของนักศึกษา หลักสูตรนานาชาติ” โดยประยุกต์ใช้ตัวแบบ (Model) การวิจัยประเมินโครงการแบบเคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) ของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) ในการกำหนดขอบเขตและรูปแบบของการวิจัย ซึ่งจะช่วยให้สามารถรับรู้ทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารของนักศึกษา และได้ข้อมูลที่สำคัญสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมทางการสื่อสารของนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

2. เพื่อเป็นการวิจัยประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารของ โครงการ “Learning – Caring and Living Project 2014” โดยใช้ตัวแบบของแบบเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick Model) โดยพิจารณาในองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

2.1 การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation)

2.2 การประเมินการเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคม (Learning Evaluation)

2.3 การประเมินพฤติกรรม (ทักษะทางสังคม) ที่เปลี่ยนแปลง (Behavior valuation)

2.4 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิด (Results Evaluation)

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านการสื่อสาร ของนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติและสองภาษา ซึ่งเป็นการวิจัยเพื่อประเมินผลของโครงการ “Learning – Caring and Living Project”

2. การวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้ตัวแบบ (Model) การวิจัยประเมินโครงการแบบเคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) ของโดนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) โดยตัวแปรที่ต้องการศึกษาประกอบด้วย การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) การประเมินการเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคม (Learning Evaluation) การประเมินพฤติกรรม (ทักษะทางสังคม) ที่เปลี่ยนแปลงไป (Behavior valuation) และ การประเมินผลลัพธ์ที่เกิด (Results Evaluation)

3. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาหลักสูตรนานาชาติและสองภาษา ของมหาวิทยาลัย ในจังหวัดนครปฐม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ซึ่งประกอบด้วย นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ “Learning – Caring and Living Project 2014” จำนวน 30 คน และนักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 30 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยใช้โมเดลการประเมินของเคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินใน 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation)
2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation)
3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation)
4. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Results Evaluation)

โดย ใช้รูปแบบการวิจัยแบบ “Non randomized control group pretest posttest”

E	O ₁	X	O ₂
C	O ₁	~X	O ₂

โดยที่

- X แทนการจัดกระทำหรือการให้ตัวแปรทดลอง
- ~X แทนไม่มีการจัดกระทำหรือให้ตัวแปรทดลอง
- E แทนกลุ่มทดลอง (นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ)
- C แทนกลุ่มควบคุม (นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ)
- O_i แทนการทดสอบครั้งที่ i

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาหลักสูตรนานาชาติในจังหวัดนครปฐม ภาคการศึกษา 2/2557 จำนวน 60 คน

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดังตาราง

รายการ	จำนวนประชากร (คน)
นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ	30
นักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมโครงการ	30
รวม	60

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น (Independent variable) ได้แก่ “Learning – Caring and Living Project 2014” ซึ่งเป็นโครงการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารให้นักศึกษา
2. ตัวแปรตาม (Dependent variable) ผู้วิจัยใช้โมเดลของเคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) ซึ่งประกอบด้วย
  1. ปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ
  2. การเรียนรู้ (Learning Evaluation) เป็นการประเมินความรู้ ความเข้าใจในทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในลักษณะการทดสอบก่อน (Pre-test) และหลัง (Post-test)
  3. พฤติกรรม (Behavior Evaluation) เพื่อศึกษาพฤติกรรมด้านการสื่อสารของนักศึกษา
  4. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Results Evaluation) เพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร

ผลการวิจัย

การประเมินผลครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) แบบ “Non randomized control group pretest posttest” โดยใช้โมเดลการประเมินของ

เคิร์กแพทริก (The Kirkpatrick Approach) ซึ่งประกอบด้วย การประเมินใน 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) ได้แก่ความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้ผลดังตาราง

ตารางที่ 2 การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง

รายการ	ความพึงพอใจ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. รู้สึกประทับใจต่อการอบรมครั้งนี้	4.27	0.740
2. ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม	4.43	0.626
3. วิทยากรมีความสามารถรู้ความสามารถเหมาะสม	4.57	0.568
4. มีความตั้งใจที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติต่อ	4.30	0.702
5. มีความตั้งใจที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปแนะนำ บอกกล่าว หรือเผยแพร่	4.17	0.648
6. อยากให้มีการจัดกิจกรรมลักษณะนี้ต่อไป	4.57	0.504
7. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ	4.27	0.692
8. สถานที่ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.37	0.615
9. ความเหมาะสมของรูปแบบของกิจกรรม	4.17	0.747
10. ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการในภาพรวม	4.37	0.669
เฉลี่ย	4.35	0.651

2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation)

การวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจในทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารได้ผลดังตาราง

ระดับความรู้	คะแนน	ร้อยละ (จำนวนคน)			
		นักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมโครงการ		นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ	
		Pre - test	Post - test	Pre - test	Post - test
น้อยที่สุด	ต่ำกว่าร้อยละ 21	0.00 (0)	0.00 (0)	0.00 (0)	0.00 (0)
น้อย	ระหว่างร้อยละ 21 - 40	10.00 (3)	3.33 (1)	3.33 (1)	0.00 (0)
ปานกลาง	ระหว่างร้อยละ 41 - 60	56.67 (17)	53.34 (16)	60.00 (18)	23.33 (7)
มาก	ระหว่างร้อยละ 61 - 80	30.00 (9)	40.00 (12)	36.67 (11)	30.00 (9)
มากที่สุด	มากกว่าร้อยละ 80	3.33 (1)	3.33 (1)	0.00 (0)	46.67 (14)
รวม		100.00 (30)	100.00 (30)	100.00 (30)	100.00 (30)
		ก่อน = 11.53 (57.65%) S.D. = 2.776		ก่อน = 11.67 (58.35%) S.D. = 2.234	
		หลัง = 12.00 (60.00%) S.D. = 2.378		หลัง = 16.00 (80.00%) S.D. = 3.494	

ซึ่งหากวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Evaluation) ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจในทักษะ ทางสังคมด้านการสื่อสาร ของคะแนนทดสอบก่อน (Pre-test) และทดสอบหลัง (Post-test) ใช้การทดสอบค่าที (t - test) ได้ผลดังตาราง

ความรู้ความเข้าใจในทักษะทางสังคม ด้านการสื่อสาร	Pre - test		Post - test		t - test
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ (n=30)	11.67	2.234	16.00	3.494	- 6.232 **
นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วม (n=30)	11.53	2.776	12.00	2.378	- 0.701

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การประเมินพฤติกรรม (Behavior Evaluation) การวิเคราะห์พฤติกรรมด้านการสื่อสารโดยเปรียบเทียบ
นักศึกษาหลักสูตรสองภาษาที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ได้ผลดังตาราง

พฤติกรรม	นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ				นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ			
	Pre - test		Post - test		Pre - test		Post - test	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.การใช้ภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ไม่ยาก	3.40	0.675	3.40	0.640	3.40	0.498	4.60	0.498
2.กล้าที่จะเข้าไปสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับชาวต่างชาติอย่างมั่นใจ	3.13	0.346	3.13	0.819	3.07	0.785	4.47	0.681
3.มีความมั่นใจหากต้องนำเสนองานเป็น ภาษาอังกฤษหน้าชั้นเรียน	3.40	0.498	3.40	0.898	3.00	0.788	4.57	0.504
4.เมื่อพบเพื่อนใหม่ กล้าที่จะเข้าไป ทักทายและทำความรู้จัก	3.47	0.507	3.47	0.675	3.47	0.900	4.40	0.498
5.ไม่ตื่นเต้นเวลาที่จำเป็นต้องใช้ ภาษาอังกฤษ	3.83	0.648	4.20	0.728	3.20	0.551	4.40	0.498
6.ให้ความเคารพสิทธิในการเสนอความ คิดเห็นของผู้อื่น	3.37	0.490	3.50	0.563	3.40	0.724	4.53	0.507
7.สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	3.33	0.480	3.27	0.556	3.50	1.009	4.50	0.509
8.กล้าที่จะแสดงความรู้สึกหรือความ คิดเห็นอย่างเหมาะสม	3.27	0.450	3.27	0.407	3.63	0.890	4.53	0.507
9.มีความสามารถให้การยอมรับในความ สามารถของผู้อื่นได้อย่างเต็มใจและยินดี	3.33	0.480	3.30	0.490	3.37	1.066	4.30	0.651
พฤติกรรมด้านการสื่อสาร	นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ (n=30)				นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ (n=30)			
	Pre - test		Post - test		Pre - test		Post - test	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จะใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อนมากกว่าที่จะ ชอบอยู่เงียบ ๆ คนเดียว	3.57	0.679	3.77	0.925	3.67	0.607	4.40	0.498
2. กล่าวชมเชยหรือสนับสนุนเมื่อเห็น เพื่อนทำความดี	3.33	0.480	3.33	0.556	3.33	0.959	4.57	0.504
3. เมื่ออยู่ร่วมกับเพื่อนที่ไม่ค่อยสนิทก็ไม่มี ความวิตกกังวล	3.47	0.571	3.47	0.915	3.43	0.504	4.50	0.509
4. รู้สึกดีต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.37	0.490	3.57	0.817	3.40	0.724	4.43	0.504
5. เข้าไปตักเตือน/แนะนำเมื่อเห็นเพื่อน	3.23	0.430	3.17	0.651	3.60	0.563	4.40	0.498

กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม									
6. เมื่อต้องเข้าพบ/เข้าใกล้อาจารย์จะไม่รู้สึกเกร็งและเป็นตัวของตัวเอง	3.50	0.630	3.37	0.521	3.40	0.498	4.50	0.509	
7. สามารถที่จะยอมรับและเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นได้	3.23	0.430	3.20	0.461	3.53	0.571	4.63	0.490	
8. สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นให้เพื่อนรับฟังได้เมื่อมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกับผู้อื่น แต่มีเหตุผล	3.40	0.498	3.43	0.434	3.53	0.629	4.60	0.498	
9. กล้าที่จะยอมรับผิดและกล่าวคำว่า									
10. “ขอโทษ” ถ้าได้ทำสิ่งที่ผิดพลาด	3.47	0.507	3.37	0.507	3.50	0.509	4.53	0.507	
11. ยินดีที่จะกล่าวคำว่า หากมี “ขอบคุณ” ใครสักคนให้ความช่วยเหลือ	3.50	0.509	3.37	0.547	3.43	0.504	4.67	0.480	
12. สามารถสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีกาลเทศะ	3.37	0.490	3.70	0.509	3.57	0.898	4.50	0.509	
เฉลี่ย (พฤติกรรมด้านการสื่อสาร)	3.40	0.205	3.43	0.248	3.42	0.709	4.50	0.518	

ซึ่งหากวิเคราะห์พฤติกรรม (Behavior Evaluation) ด้านการสื่อสารของคะแนนทดสอบก่อน (Pre-test) และหลัง (Post-test) ใช้การทดสอบค่าที (t - test) ได้ผลดังตาราง

พฤติกรรมด้านการสื่อสาร	Pre - test		Post - test		t - test
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ (n=30)	3.42	0.185	4.50	0.186	- 21.153**
นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วม (n=30)	3.40	0.205	3.43	0.248	- 0.693

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Results Evaluation)

การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น แบ่งได้เป็น 3 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่

1. ผลลัพธ์ที่มีในด้านการดำเนินชีวิต

ทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารที่ได้จากโครงการสามารถช่วยในเรื่องของการดำรงชีวิต ทำให้สื่อสารและอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่น ในสังคมมีหลากหลายบริบท ช่วยให้เกิดการปรับตัวในการเข้า สังคมดี และช่วยทำให้เข้าใจ และดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีกาลและเทศะ กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก และเข้าใจความแตกต่างทางความคิด ช่วยในเรื่องการวางตัวในสังคม ปรับปรุงในเรื่องอารมณ์ ความคิดบางอย่าง และช่วยให้ดำรงชีวิตอย่างมีสติ รู้จักการควบคุมตนเอง ทำให้ผิดพลาดน้อยลง และเข้าใจผู้อื่น

2. ผลลัพธ์ที่มีในด้านการศึกษา

ทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารที่ได้จากโครงการสามารถช่วยในเรื่องของการศึกษา ช่วยให้นักศึกษาสามารถสื่อสารกับอาจารย์ เพื่อน และผู้อื่นได้ และมีความพร้อมสำหรับการศึกษา ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ กล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าใช้ภาษาอังกฤษซึ่งจะช่วยให้การเรียน การศึกษาได้มาก ทั้งเรื่องของการเรียน และการทำกิจกรรม นอกจากนี้ยังช่วยให้สามารถเข้าสังคมได้อย่างมั่นใจทั้งสังคมเพื่อน หรือรุ่นพี่ ทำให้ให้เกิดการแลกเปลี่ยนและทำงานเป็นทีมได้ดี รวมทั้งช่วยให้เกิดความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่น

3. ผลลัพธ์ที่มีในด้านวิชาชีพ

ทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารที่ได้จากโครงการสามารถช่วยในเรื่องของวิชาชีพในอนาคตได้ โดยช่วยให้สามารถได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน องค์กร และผู้รับบริการ โดยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการสื่อสารในองค์กร และระหว่างผู้ป่วยกับพยาบาล และพยาบาลกับแพทย์ได้เป็นอย่างดี (ในกรณีวิชาชีพพยาบาล) และทำให้เข้าใจ

กาลเทศะ และความเหมาะสม รวมทั้งลดช่องว่างทางภาษา ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการอย่างใส่ใจและเข้าใจ นอกจากนี้ยังช่วยใน เรื่องการปรับตัวและการเข้าสังคมของ วิชาชีพในอนาคต

อภิปรายผล

1. ปฏิกริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation)

นักศึกษาหลักสูตรสองภาษาและนานาชาติที่เข้าร่วมโครงการ มีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของโครงการที่สามารถตอบสนอง ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรสองภาษาที่เข้าร่วม โครงการได้อย่างดี ทั้งในเรื่องของความเหมาะสมของ วิทยากร ประโยชน์ของกิจกรรม รูปแบบของกิจกรรม สถานที่ ความรู้ที่ได้รับ และการนำไปใช้ รวมทั้งความ ต้องการให้มีการจัด กิจกรรมรูปแบบนี้ต่อไปอีก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปฏิกริยาที่ ผู้เข้าร่วมโครงการตอบสนอง หรือมีการตอบรับต่อโครงการ เป็นอย่างดี และแสดงให้เห็นความสำเร็จของโครงการในด้าน ความพึงพอใจ ของผู้เข้าร่วมได้อย่างชัดเจน

2. การเรียนรู้ (Learning Evaluation)

จากผลของโครงการในด้านการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจาก การอบรมนั้น หากพิจารณาทั้ง สองกลุ่มตัวอย่าง ทั้งกลุ่มที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมโครงการจะเห็นความแตกต่างอย่างเห็น ได้ชัดอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการมี ความรู้ในเรื่องทักษะทางสังคมด้านการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น แต่นักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการไม่ได้มีการ เปลี่ยนแปลงความรู้เรื่องทักษะทางสังคมด้าน การสื่อสาร ทั้งนี้ อาจอธิบายได้ว่า การเรียนรู้นั้น นอกจากจะเกิดขึ้นได้จากการ เรียนการสอนแล้ว ยังเกิดขึ้นได้จากการประกอบสร้าง (Constructed) ในรูปแบบต่างๆ ทั้งจากการฝึกอบรม การศึกษาด้วยตนเอง รวมถึงการสร้างประสบการณ์ที่ดี ซึ่ง ทักษะทางสังคมและการสื่อสารนั้นนอกจากจะต้องมีความรู้ ทาง ด้านทฤษฎีและภาษา (เช่น ภาษาอังกฤษ) แล้ว ยังต้องมี โอกาสในการสร้างประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้ง กิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบที่เปิดโอกาสให้ได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้สามารถประกอบสร้างการเรียนรู้ อย่างรอบด้านและเต็ม ศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2541: 9) ที่ว่า ทักษะ สังคมเป็นทักษะที่จำเป็น ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับทักษะอื่นๆ ซึ่งทักษะเหล่านั้นนี้จะช่วยสนับสนุน ความ เจริญเติบโตของภาคบริการด้วย (ศักดิ์ชัย นิรัญหวิ,

2540: 14) และนอกจากนี้ความสามารถในการสร้าง มนุษย์ สัมพันธ์ที่ดี การปรับตัวและการทำงานเป็นทีมจำเป็นต้องมี การพัฒนาทักษะทางการสื่อสาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นทักษะที่ สำคัญเป็นอย่างยิ่ง และเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตใน สังคม

3. พฤติกรรม (Behavior Evaluation) ด้านการ สื่อสาร

หากพิจารณาในภาพรวม นักศึกษาหลักสูตรสองภาษา จะพบว่า นักกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมด้านการสื่อสารอยู่ใน ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า นักศึกษาหลักสูตรของ ภาษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 ซึ่งยังขาดประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และต้องใช้เวลาใน การปรับตัว รวมทั้งยังมีทักษะทางภาษาอังกฤษไม่มากนัก รวมทั้งในหลักสูตรการศึกษา นั้นไม่ได้มีรายวิชาที่สอนและ สร้างให้เกิดทักษะทางสังคมอย่างชัดเจน ส่วนนักศึกษาที่ผ่าน การเข้าร่วม โครงการ จะพบว่ามีความรู้พฤติกรรมด้านการสื่อสารใน ระดับมากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากก่อนการเข้าร่วมโครงการ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีพฤติกรรมด้านการสื่อสารเพิ่มมา ขึ้น ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า พฤติกรรมการสื่อสารซึ่งเป็นทักษะ ทางสังคมรูปแบบหนึ่งนั้น ได้ถูกเสริมสร้างจากกระบวนการ เรียนรู้ ของโครงการและการมีส่วนร่วม ซึ่งก่อให้เกิดความ เข้าใจถึงอุปสรรคที่มีผลต่อการมีพฤติกรรมการสื่อสาร และ ก่อให้เกิดความรู้สึที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Berlo (1960) ที่ว่า อุปสรรคส่วนหนึ่งที่มีต่อการ สื่อสารคือ สภาวะ ทางอารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ของผู้ส่งและผู้รับ เช่น ความกลัว ความหวาดระแวง ความวิตก กังวล ความตื่นเต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องสร้างเสริมให้เกิด ประสบการณ์และการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง

4. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Results Evaluation)

จากผลการศึกษา จะพบว่า ทักษะทางสังคมด้านการ สื่อสารที่เกิดขึ้นจากโครงการนั้น สามารถช่วยก่อให้เกิดผลลัพธ์ ในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการดำรงชีวิตในสังคม การศึกษา และการประกอบวิชาชีพในอนาคตในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการปรับตัวในการดำรงชีวิต การเข้าใจ ผู้อื่น การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การควบคุมอารมณ์และการ กระทำของตนเองตามบริบทต่างๆ หรือกาลเทศะ ทำให้เกิด ความสามารถในการสร้างความพร้อมและการปรับตัวใน การศึกษาได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เกิดการศึกษาที่มี การแลกเปลี่ยนและการแสดงออกทางความคิดและการกระทำ

อย่างเหมาะสมได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากทักษะทางสังคมนั้น เป็นเรื่องของการรู้จักอยู่ร่วมและทำงานด้วยการเรียนรู้ มีการวางแผนในการทำงาน การให้และการรับ การรู้จักความรับผิดชอบ รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น และมีความสำนึกต่อสังคม ได้แก่การอยู่ร่วมกันในสังคม และความรู้สึกที่ติดต่อสังคม รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและบุคคลอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2545) ที่ว่าความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางบวกถือเป็นทักษะทางสังคมซึ่งจำเป็นต้องใช้ เพื่อจะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล อันนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นในองค์กรสมัยใหม่ที่ยึดถือการทำงาน เป็นหมู่คณะเป็นหลัก โดยการพัฒนาทักษะทางสังคมนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ในทางบวกให้เกิดขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นระบบเช่นเดียวกับทักษะอื่นๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตได้อย่างเต็มศักยภาพ และนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป โดยจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีโอกาส ในการพัฒนาทักษะทางสังคมโดยเฉพาะในเรื่องของการสื่อสารที่ใช้ภาษาอังกฤษ โดยกำหนดเป็นแผนกลยุทธ์ที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบของกิจกรรมนักศึกษา วิชาเลือกหรือเสริมทักษะ การให้ความรู้ และเปิดโอกาสให้แสดงออกและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. นักศึกษาหลักสูตรสองภาษาส่วนใหญ่ยังมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารไม่มากนัก และมีความมั่นใจในการแสดงออกที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษไม่มากนัก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญสำหรับการปรับตัว และการศึกษาในหลักสูตรที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ จึงควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาส ใช้ทักษะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่างๆ ทั้งกลุ่มชมรม สโมสร หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดโอกาสในการใช้และฝึกฝนภาษาอังกฤษในรูปแบบต่างๆ ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่อง
3. การพัฒนาทักษะทางสังคมและการสื่อสารนั้นเป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำได้เพียงช่วงเวลาสั้นๆ จึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ระดับชั้นปี โดยอาจทำเป็นกิจกรรมที่พัฒนาต่อยอด ไปในทุกๆ ชั้นปี เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและสร้างศักยภาพให้เกิดขึ้นได้อย่างเต็มที่

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณ ดร.พิชญ อภิธมาจารย์โยธิน รองอธิการบดีและคณบดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ ดร.สุชีราภรณ์ อุวานนท์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาที่สนับสนุนทุนการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

Berlo. (1960). S M C R Model. [online]. Accessed on 15 October 2008. Available from <http://www.cultsock.ndirect.co.uk/MUHome/cshtml/introductory/smcrc.html>.

Best, John W. (1981). *Research in Education*. London : Prentice – Hall India.

Thronidike, R.N., C.K. Cunningham, and E.T. Hagen. (1991). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*. 5th ed. Republic of Singapore : Macmillan.

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

กรมวิชาการ. (2541). *ทิศทางการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานข้อมูลพื้นฐาน*. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงวิชาการระดมความคิดเห็น วันพฤหัสบดีที่ 26 กุมภาพันธ์ 2541 ณ โรงแรมสยามซิตี้.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย: แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). *เทคโนโลยีการศึกษาทฤษฎีการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.

มารีนา ชันสรวล. (2550). *การสื่อสาร*. [online]. Accessed on 15 October 2008. Available from http://www.thaigoodview.com/library/teacher/show/pechburi/marina_wisan/index.

ประชุม รอดประเสริฐ. (2529). *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.

- ธเรศ ชำเกิด. (2550). การประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบของเคิร์กแพทริก. (Online). Accessed on 15 October 2008. Available from <http://bet.obec.go.th/journal/evaluation1.html>.
- รัชนิกร เศรษฐ์รัฐ. (มปป.). โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: มปท.,
- รัตนา ฉายะเจริญ. (มปป.). การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่เน้นการบูรณาการ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคม โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นสื่อ. งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2545). เขาวนอารมณ์กับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร.,
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. (2540). รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2524). การประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สมบูรณ์ สงวนญาติ. (2534). เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- สุพิทย์ กาญจนพันธุ์. (2541). รวมศัพท์เทคโนโลยีและสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.